

Cuprins

Partea întâi

Harry Morgan. Primăvara 5

Partea a doua

Harry Morgan. Toamna 61

Partea a treia

Harry Morgan. Iarna 81

ERNEST HEMINGWAY

A AVEA ȘI A NU AVEA

Traducere din limba engleză
și note de Ionuț Chiva

POLIROM
2019

— Ce frumos, spuse omul cu cozoroc. Sună așa de drăguțel în gura dumneavoastră. Nu-i cumva o expresie care a apărut inițial în Brooklyn?

— N-o luați în seamă, spuse turistul înalt. E soția mea. Ați făcut deja cunoștință?

— O, ducă-se pe pustiu și ducă-se pe pustiu și ea de cunoștință, de două ori chiar! făcu soția. Îmi pare bine, cum vă simțiți azi?

— Nu prea rău. Dumneavoastră?

— O, ea se simte minunat, interveni turistul înalt. Dacă-ți ști doar.

Chiar atunci intră Harry, și soția turistului strigă:

— O, ce frumusețe! Uite, asta vreau! Cumpără-mi-l, *papa!*

— Pot să vorbesc puțin cu tine? îl întrebă Harry pe Freddy.

— Da' bineînțeles. Dă-i drumu', zi ce-ai de zis! spuse soția turistului înalt.

— Tacă-ți fleanca, tîrîtură, spuse Harry, după care se întoarse spre Freddy: Freddy, hai să mergem în spate.

Sugativă îi aștepta la o masă.

— Salut, șefu', îi spuse lui Harry.

— Mai taci.

— Fii atent, se băgă Freddy. Termină cu prostiile. Nu poți să faci așa ceva. Nu poți să-mi jignești clienții în halu' ăla. Când ești într-un bar liniștit ca ăsta, nu poți să le spui doamnelor că-s tîrîturi.

— Asta e, o tîrîtură. N-ai auzit ce-a zis de mine?

— Ei, oricum, nu-i normal să-i spui așa în față.

— Da, bine. Ai adus banii?

— Sigur, răspunse Sugativă. Cum să nu-i aduc? N-am zis că o să-i aduc?

— Dă-i încoace.

Sugativă îi dădu banii. Harry îi numără – erau zece bancnote de o sută și patru de douăzeci.

— Trebuiau să fie o mie două sute.

— Din care mi-am oprit comisionul meu, zise Sugativă.

— Dă-i îcoace și pe ăia.

— Nu.

— Dă-i-ncoa', am zis.

— Termină cu prostiile.

— Fir-ai a dracu' de jigodie...

— Huliganule, zise Sugativă. Nici să nu-ți treacă prin cap să mi-i iei cu forța, pentru că nu-i am la mine.

— Aha, făcu Harry. Trebuia să mă fi gândit la asta. Freddy, fii atent – mă cunoști de atîta timp. Știu că barca valorează o mie două sute. Îmi lipsesc o sută douăzeci. Ia-i pe ăștia pe care-i am și dă-mi-o așa, la risc.

— Asta-nseamnă trei sute douăzeci, spuse Freddy.

Era o sumă mare pe care s-o riște, așa că transpiră din greu cîț se gîndi la asta.

— Am acasă mașina și un radio cu care pot garanta.

— N-am cum să fac acte pentru așa ceva, se băgă Sugativă.

— N-am nevoie de acte, spuse atunci Freddy ezitant, lac de sudoare. Bine, spuse după ce se mai gîndi puțin. Merg la risc. Dar, Harry, pentru numele lui Dumnezeu, ai grijă de barcă, da?

— O să am grijă ca de barca mea.

— Pe a ta ai pierdut-o, spuse Freddy, transpirînd, suferind și mai tare acum, cînd își aduse aminte de povestea cu barca.

— O să am grijă de ea.

— Las banii în seiful meu de la bancă, zise Freddy.

Harry se uită la Sugativă.

— Da, stau bine acolo, spuse acesta cu un zîmbet larg.

— Hei, barman, se auzi cineva strigînd din cealaltă sală.

— Vezi că te cheamă, spuse Harry.

— Barman! se auzi din nou aceeași voce.

Freddy se duse în față.

— Omul ăla m-a jignit, se auzi o voce înaltă, însă Harry stătea de vorbă cu Sugativă.

— O să aștept cu barca la doc, acolo, în capu' străzii. Nu au de mers nici măcar două străzi.

— Bine.

— Asta-i tot, atunci.

— Bine, șefu'.

— Mai termină cu „șefu”.

— Cum zici.

— O să fiu acolo la patru.

— Altceva?

— Trebuie să mă ia cu japca, mă-nțelegi? Eu habar n-am de nimic. Nu fac altceva decît să lucrez la motor. Nu-s deloc gata pentru un drum mai lung. Am închiriat barca de la Freddy ca s-o iau la pescuit. Trebuie să mă amenințe cu o armă ca s-o pornesc și tot ei să taie odgoanele.

— Și Freddy? Lui nu i-ai zis că o închiriezi pentru pescuit.

— O să-i zic.

— Mai bine nu.

— Ba da.

— Mai bine nu i-ai mai zice nimic.

— Auzi, eu fac afaceri cu Freddy încă de pe cînd eram în război. Am fost parteneri de două ori și n-am avut probleme niciodată. Știi bine cîte chestii am dus pentru el. E singurul jegos din tot orașu' ăsta în care am încredere.

— Eu n-aș avea încredere în nimeni.

— Nici nu mă aștept. Nu după ce te-ai cunoscut pe tine.

— Ia mai slăbește-mă.

— Bine, gata. Du-te de vorbește cu tovarășii tăi. Tu ce alibi ai?

— Păi sînt cubanezi. I-am întîlnit la localu' ăla de lingă oraș. Și unu' dintre ei voia să-ncaseze un cec. Care-i problema?

— Și tu n-ai observat nimic suspect?

— Nu. Le-am zis să ne-ntîlnim la bancă.

— Cu ce o să vină pîn-acolo?

— Cu un taxi.

— Și ăla ar trebui să-i ia drept violoniști sau ce?

— O să luăm un șofer pe care nu-l duce capu'. Sînt o grămadă din ăștia în oraș. Uite, Hayzooz, de exemplu.

— Hayzooz e deștept. Doar că face el pe caraghiosu'.

— Bine, o să-i pun să-l ia pe altu' mai prost.

— Unu' care să n-aibă copii.

— Toți au. Ai văzut tu vreodată șofer de taxi care să n-aibă copii?

— Doamne, ce javră poți să fii.

— Ei, măcar eu n-am omorît pe nimeni, zise Sugativă.

— Și nici n-o s-o faci vreodată. Gata, hai să mergem. Mi se face scîrbă, dacă mai stau mult cu tine aici.

— Păi poate pentru că ești scîrbos.

— Tu nu poți să-ți faci gura aia să tacă?

— Păi dacă n-o-nchizi dracu' pe-a ta...

— Închide-o tu pe a ta atunci, spuse Harry. Eu mă duc să beau ceva.

Cei trei turiști stăteau în continuare la bar pe scaunele înalte, fără spătar. Cînd Harry se-ndreptă spre tejghea femeia își întoarse capul cu dezgust.

— Ce bei? întrebă Freddy.

— Doamna ce bea?

— Un Cuba Libre.

— Atunci mie dă-mi un whisky.

— Auzi, de unde pînă unde te-apuci să vorbești așa cu soția mea? spuse turistul înalt cu mustăcioara nisipie și cu ochelarii groși, întorcîndu-și fața cu nasul ascuțit spre Harry.

— Auzi, tu ce fel de oameni lași în baru' ăsta? îl întrebă Harry pe Freddy după ce-l măsură din cap pînă-n picioare pe turist.

— Da' ce-i cu noi? întrebă turistul.

— Nu te ambala, îi spuse Harry.

— Nu-ți merge cu mine așa cum crezi tu.

— Fii atent la mine – ai venit aici ca să te simți bine și să te odihnești, nu? zise Harry. Vezi-ți de treabă și nu te ambala aiurea, mai spuse și ieși pe ușă.

— Bănuiesc că trebuia să-i fi dat una, spuse turistul cel înalt. Tu ce zici, draga mea?

— Păcat că nu-s bărbat, spuse soția.

— Chiar c-ar fi fost o chestie, la cum arăți, interveni bărbatul cu cozoroc verde, înfundîndu-și nasul în halba sa.

— Ce-ai spus? întrebă cel înalt.

— Ziceam c-ai putea să afli cum îl cheamă și unde stă și apoi să-i scrii o scrisoare în care să-i spui tot ce crezi despre el.

— Auzi, cum te cheamă, de fapt? Ce crezi, îți bați joc de mine?

— Poți să-mi zici, simplu, profesore MacWalsey.

— Numele meu este Laughton, spuse cel înalt. Sînt scriitor.

— Îmi pare bine. Și scrii des?

— Hai să plecăm de-aici, spuse bărbatul înalt privind în jur prin bar. Pe-aici toți ori sînt obraznici, ori nebuni.

— Da, e un loc tare ciudat, spuse profesorul MacWalsey. I se spune Gibraltarul Americii și se află la șaptescinci de mile sud de Cairo, Egipt. Însă pînă acum n-am apucat să văd altceva din oraș în afară de cîrciuma asta. Da-i clar că e un loc frumos.

— Acum îmi dau seama că ești într-adevăr profesor, spuse soția. Îmi place de tine, să știi.

— Și mie de tine, drăguță. Da' acum tre' să plec.

Se ridică de pe scaun și se duse să-și ia bicicleta.

— E plin de nebuni pe-aici, spuse turistul înalt. Mai bem ceva, draga mea?

— Mi-a plăcut profesorul, spuse soția. Era foarte manierat.

— Dar celălalt tip...

— O, era foarte frumos la față. Zici că era tatar sau ceva. Păcat că a fost așa de obraznic. Semăna cu Gînghis Han la față într-un fel. Doamne, ce solid era.

— Avea o singură mîină, spuse soțul.

— N-am observat, zise soția. Hai să mai bem ceva. Oare cine-o să mai apară pe-aici?

— Poate vine Tamerlan.

— O, ce cult ești! făcu soția. Da' mie mi-a ajuns Gînghis Han ăla. De ce i-o fi plăcut profesorului că zic „du-te pe pustiu“?

— Habar n-am, dragă, spuse Laughton, scriitorul. Mie nu mi-a plăcut niciodată obiceiul ăsta.

— Părea să-i placă de mine pentru ceea ce sînt cu adevărat. O, ce drăguț era!

— Probabil c-o să te mai întîlnești cu el.

— O să-l vedeți de fiecare dată cînd o să veniți aici, se băgă Freddy. Practic, aici locuiește. De două săptămîni vine în fiecare zi.